



FRISES STRATEGI FOR FRIVILLIGCENTRE



FRIVILLIGCENTRE & SELVHJÆLP
DANMARK

2013-2015

Indhold

3	Forord
4	Baggrund for strategien
6	FriSes strategiske målsætninger
8	At styrke frivilligcentrenes ydelser, kvalitet & fortsatte udvikling
12	At frivilligcentrene bliver anerkendte og foretrukne samarbejdspartnere for kommunerne
14	At styrke frivilligcentrenes position og sikre en stabil og robust økonomi
18	FriSes formål
19	FriSe arbejder for

FORORD

Frivilligcentrene oplever som aldrig før interesse, opmærksomhed og stigende efterspørgsel fra foreninger, borgere og det offentlige. Kommunerne diskuterer samarbejde og inddragelse af frivillige og frivillige organisationer og frivillighed begynder for alvor at få strategisk betydning i forhold til at løfte kommunale velfærdsydelse. Fra nationalt hold lyder samme toner. Der tales om velfærdsalliancer, samskabelse og inddragelse af frivillige i de offentlige institutioner. Det offentlige ser civilsamfundet som et potentiale, der kan være med til at løfte og udvikle de offentlige velfærdsydelser og i sidste ende skabe en bedre kvalitet for borgerne. Flere undersøgelser viser samtidig, at der kommer flere frivillige og at flere organiserer sig på nye måder i forhold til de traditionelle foreninger. Dertil

kommer en forandring i den frivillige sektor, hvor frivilligheden i højere grad tænkes bredt med større fokus på samarbejde og inspiration på tværs af idræts-, kultur-, sociale og sundhedsforeninger m. fl. I den forbindelse ytres ønsker om, at frivilligcentrene spiller rollen som den aktør, der rådgiver om alt fra organisering, forsikring, samarbejds muligheder m.m. – altså rollen som dem, der giver frivilligheden de bedst mulige vilkår til at udfolde sig, uanset område eller hvilken "matrikel" frivilligheden finder sted på.

Virkeligheden er på den måde anderledes end for bare få år siden og stiller krav om, at frivilligcentrene fortsat udvikler og forholder sig til de ændrede vilkår og forventninger, finder deres fremtidige rolle samt ståsted. Det skal på den ene side gøres i fællesskab i FriSe, fordi

frivilligcentrene i langt højere grad end tidligere er et samlet felt eller koncept, som nystartede frivilligcentre tager udgangspunkt i og udvikler sig ud fra. De fleste har ændret navn til frivilligcenter, de er enige om kerneydelser, vision og mission, mange bruger det samme logo og er på Grundfinansieringen, som udstikker bestemte kriterier for, hvad et frivilligcenter skal tilbyde - i overensstemmelse med vores eget mindstegrundlag. Kommunerne kigger derfor i højere grad på frivilligcentrene som et samlet felt, hvor gode og eventuelt dårlige historier kan smitte af på andre. Hvert enkelt frivilligcenter er samtidig også nødt til at finde deres egen strategi for, hvordan de vil forholde sig til og arbejde med de ændrede vilkår, fordi de er selvstændige organisationer og skal tilpasse deres ydelser ud fra lokale behov og ressourcer.

BAGGRUND FOR STRATEGIEN

I løbet af 2012 har FriSes sekretariat og bestyrelse arbejdet for at udvikle en strategi for landsorganisationen, som sikrer sammenhæng mellem ydelser og ressourcer og står mål med ønsker og drømme for fremtiden. Den konkrete baggrund var et lederskifte, som gav en naturlig anledning til at overveje FriSes fremtidige rolle og praksis. Vi står samtidig i en situation, hvor vi får flere og flere nye medlemmer og har en sådan størrelse, at der er en naturlig stor udskiftning blandt ledere, medarbejdere og bestyrelser, hvorfor der er en fortløbende efterspørgsel efter FriSes service. Vi oplever yderligere en større og mere foranderlig efterspørgsel, fordi

medlemmernes hverdag de seneste år har været præget af udvikling, hvilket gør, at der er behov for nytænkning og for at forholde sig til nye krav og strømninger. Det kræver, at medlemmerne har mange forskellige kompetencer og medfører et behov for konstant opkvalificering og forbedring.

Dette medfører naturligt et større pres på FriSes ydelser, men det stiller også store krav til, at FriSes medarbejdere konstant opkvalificeres og er på forkant med nye krav og strømninger. Det kræver, at vi bedst muligt udnytter vores ressourcer for at skabe størst muligt værdi for medlemmerne. De midler, der er

øremærket FriSe (dvs. som ikke er projektmidler), rækker til en medlemskonsulent/sekretariatsleder og en administrativ medarbejder samt aktiviteter (fx medlemsmøder og kurser). Det er en udfordring, vi ikke er alene om; driftsmidler er vanskelige at fundraise. Men det er også en udfordring, som kræver både prioritering og nytænkning i opgaveløsningen og i vores organisering. Vi skal derfor opbygge et mere bæredygtigt FriSe, som kan håndtere forandring og udvikling og som lægger en retning for, hvilken vej frivilligcentre og selvhjælp skal udvikle sig.

PROCESSEN

Udgangspunktet for strategien har været en medlemsproces, der dels er foregået på en temadag med godt 100 deltagere og dels i FriSes bestyrelses-, selvhjælps- og frivilligcenterudvalg. Det har givet os et billede af, hvilke ønsker og drømme frivilligcentrene og Selvhjælp har for fremtiden. Udfordringen kan overordnet siges at handle om udvikling, forbedring af ydelser og kvalitet samt at være på forkant med og påvirke udviklingen. Det handler samtidig om at vise omverden det store og gode arbejde, der allerede laves ved hjælp af dokumentation, evaluering og de gode historier. Vores fælles drøm er således, at:

- » Styrke vores position, synlighed og rolle - herunder at kunne dokumentere og kommunikere effekten og værdien af arbejdet.
- » Udvikle vores nuværende ydelser og kvalitet.
- » Være en anerkendt og foretrukket samarbejdspartner og være med til at sætte frivilligheden på dagsordenen. Samtidig vil vi holde fast i frivillighedens særlige kvaliteter og være opmærksom på grænserne mellem den frivillige og den offentlige indsats.
- » Være anerkendte og foretrukne samarbejdspartnere for kommunerne og på forkant med udviklingen af kommunal frivillighed.
- » Have en robust og stabil økonomi, som står mål med indsatsen.

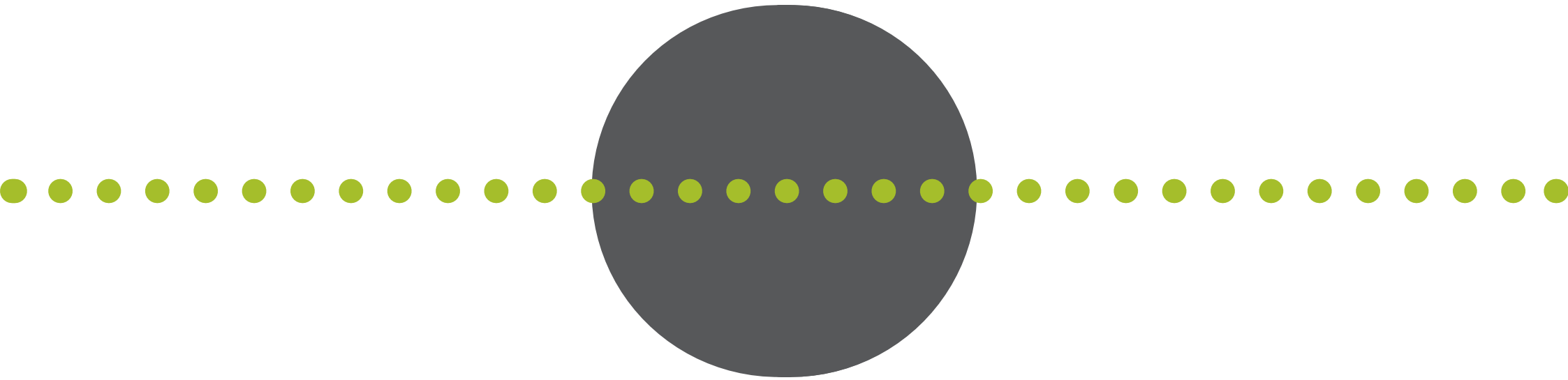
Det er med baggrund i disse drømme og visioner, at vi har formuleret FriSes strategi og de overordnede indsatser for de kommende år set i lyset af sekretariatets ressourcer og situation. Selv om indsatserne vedrører landsorganisationens og sekretariatets arbejde, er der således en sammenhæng med feltets ønskede fremtid; fordi det er den fremtid, FriSe arbejder for at realisere.

FRISES STRATEGISKE MÅLSÆTNINGER

Strategien handler om at konsolidere, standardisere og udvikle FriSes ydelser for at fortsætte den gode udvikling samt for at øge kvaliteten og imødekomme den stigende og foranderlige efterspørgsel og slutteligt for at underbygge FriSes og frivilligcentrenes formål og drømme. Indsatserne hænger på mange måder sammen, idet forudsætningerne for at styrke positionen og sikre en stabil og robust økonomi eksempelvis forudsætter, at vi styrker ydelser, kvalitet og den fortsatte udvikling.

FriSes strategiske målsætninger er, at:

- » Styrke frivilligcentrenes ydelser, kvalitet og fortsatte udvikling
- » Frivilligcentrene bliver anerkendte og foretrukne samarbejdspartnere for kommunerne
- » Styrke frivilligcentrenes position og sikre en stabil og robust økonomi
- » FriSe får en stærk stemme i den offentlige debat og er med til at sætte dagsordenen for frivilligheden



AT STYRKE FRIVILLIGCENTRENES YDELSER, KVALITET & FORTSATTE UDVIKLING

Et hovedområde er at konsolidere og udvikle ydelserne gennem vidensopbygning og vidensdeling samt kapacitetsopbygning. Der vil være fokus på formidling internt i organisationen og fokus på at udnytte interne ressourcer og kompetencer gennem netværk og mentorordninger. Endvidere vil der være fokus på kapacitetsopbygning gennem udvikling af det lokale ledelses- og bestyrelsesniveau, individuel konsulentbistand og på kvalitet og fælles forpligtelse.

FriSes mål er at forbedre, udvikle og øge kvaliteten af frivilligcentrenes ydelser gennem systematisk adgang til viden og opkvalificering.

Vidensopbygning & vidensdeling

FriSe vil indsamle viden, udarbejde guidelines og formidle relevant viden og erfaringer.

FriSes mål er at være ajour med den nyeste viden og forskning og ikke mindst at dele og formidle relevant viden videre.

Indsamle viden

- » FriSe vil holde sig ajour med forskning og ny viden ved at abonnere på centrale nyhedsbreve, foretage medieovervågning og deltage i relevante konferencer, arbejdsgrupper, råd og nævn.
 - » Vi vil fortsat arbejde med at udvikle allerede faste og meget værdifulde netværk og samarbejdspartnere, med hvem vi deler viden og udvikler projekter med.
-

Standarder/best practise

- » FriSe vil udvikle "standarder" eller guidelines om forskellige relevante emner i forhold til opstart og ansættelse af frivillige, afklarende samtaler med borgere, drift og udvikling af Selvhjælp samt regler og love, personale- og bestyrelseshåndbøger m.m.
 - » Vi vil forny og udvikle eksisterende materiale og løbende ændre og tilføje nyt for at imødekomme behovene.
 - » Vi vil i relation til Frivilligjob.dk producere/samle viden og værktøjer vedrørende rekruttering og fastholdelse af frivillige som en naturlig del af databasen - for at koble rekrutteringen sammen med viden om emnet for at hjælpe foreningerne med opgaven.
-

Kommunikation internt

- » Vi vil styrke kommunikationen internt i organisationen - fra sekretariat og bestyrelse til medlemmerne samt kommunikationen mellem medlemmerne.
- » Vi vil opprioritere FriSenet.dk, som skal indeholde nyheder, arrangementer og alt relevant viden og information og være et sted for vidensdeling og dialog på tværs af medlemsorganisationerne.
- » Vi vil fremover udsende nyhedsbrevet månedligt samt videreformidle relevant viden og erfaringer via rapporter, oplæg, artikler, årsmøde m.m.

Kapacitetsopbygning

FriSe vil arrangere kursustilbud, netværk og mentorordninger, fokusere på udvikling af ledelse- og bestyrelsesniveau, tilbyde individuel konsulentbistand og have fokus på kvalitet og fælles forpligtelse.

FriSes mål er at forbedre og øge kvaliteten af frivilligcentrenes ydelser gennem en mere systematisk adgang til opkvalificering og konsulentbistand.

Kurser og uddannelse

- » Vi vil tilbyde målrettede kurser, uddannelse eller temadage internt og i samarbejde med eksterne partnere som Center for Frivilligt Socialt Arbejde, DGI eller Center for Socialt Entreprenørskab. Det kan fx være inden for frivilligcentrenes kerneydelser, rollen som foreningskonsulent eller forandringsteori og SMART-mål.
- » Vi vil virke for, at frivilligcentrene organiserer og lægger hus til CFSA's kurser, så de kan "komme ud i landet" for på den måde at understøtte kapacitetsudvikling af det lokale foreningsliv.

Netværk og mentorordninger

- » Vi vil føre de gode, lokale erfaringer videre ved at dele de ressourcer, kompetencer og erfaringer, som medlemmerne allerede besidder ved hjælp af regionale bestyrelsesmøder, udvalgsmøder eller relevante netværk.
- » Vi vil i 2013 afholde et kursus om mentornetværk, som skal opsætte rammer for og udvikle netværk og mentorordninger.

Udvikling af det lokale ledelses- og bestyrelsesniveau

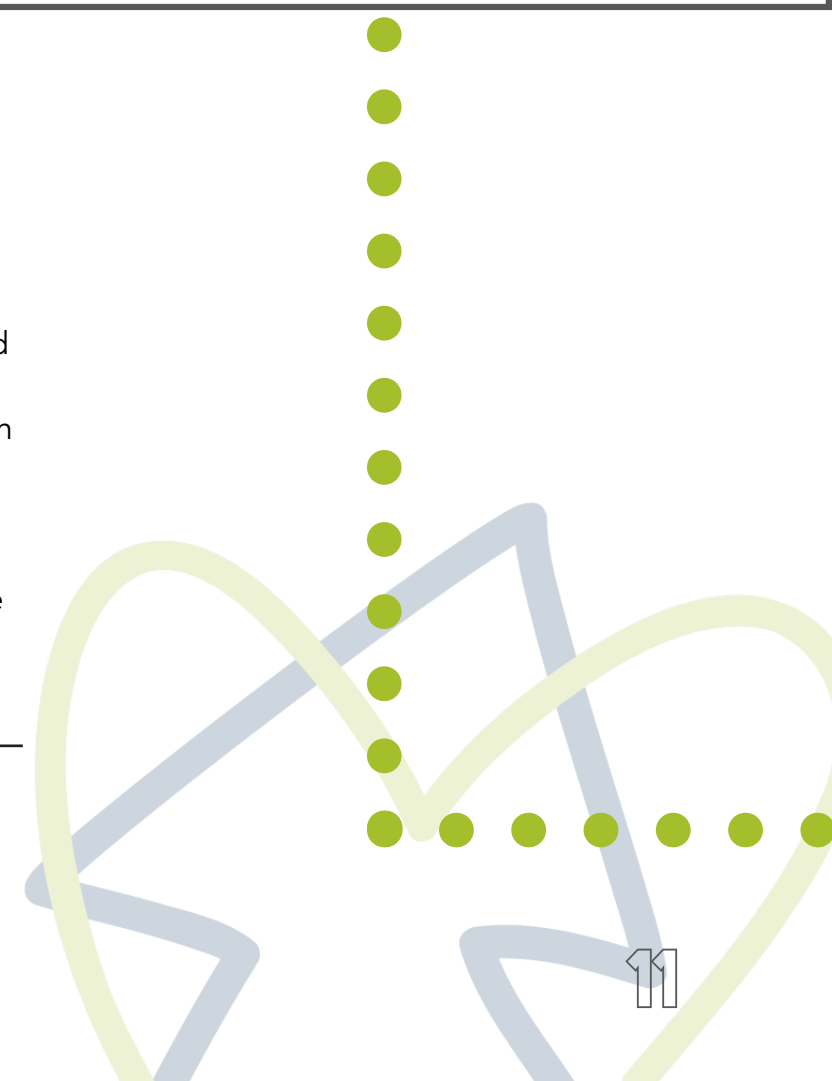
- » Vi vil fremover i samarbejde med Center for Frivilligt Socialt Arbejde tilbyde årlige bestyrelseskurser målrettet formænd og næstformænd.
- » Vi vil udarbejde en "bestyrelseshåndbog" med relevant viden og information om bestyrelsesarbejdet, det socialpolitiske landskab samt viden om FriSe m.m.

Konsulentbistand

- » Vi vil tilbyde konsulentbistanden i forbindelse med medlemmernes individuelle behov og udfordringer – eksempelvis i forhold til samarbejde med kommune og kommunal frivillighed, strategiudvikling og bestyrelsesarbejde.
-

Kvalitet og forpligtelse

- » FriSe vil med afsæt i mindstegrundlaget udarbejde et kvalitetspapir som et led i at udvikle vores grundlag, ydelser og kvalitet, så det er tidsvarende og vi kan fremstå som en attraktiv partner med eftertragtet viden og kompetencer. Vi vil i den forbindelse igangsætte en diskussion om et mere formaliseret og forpligtende fællesskab i FriSe; skal man eksempelvis tilslutte sig det nye kvalitetsgrundlag for at blive medlem og hvornår kan man kalde sig et frivilligcenter i FriSe-regi?
-



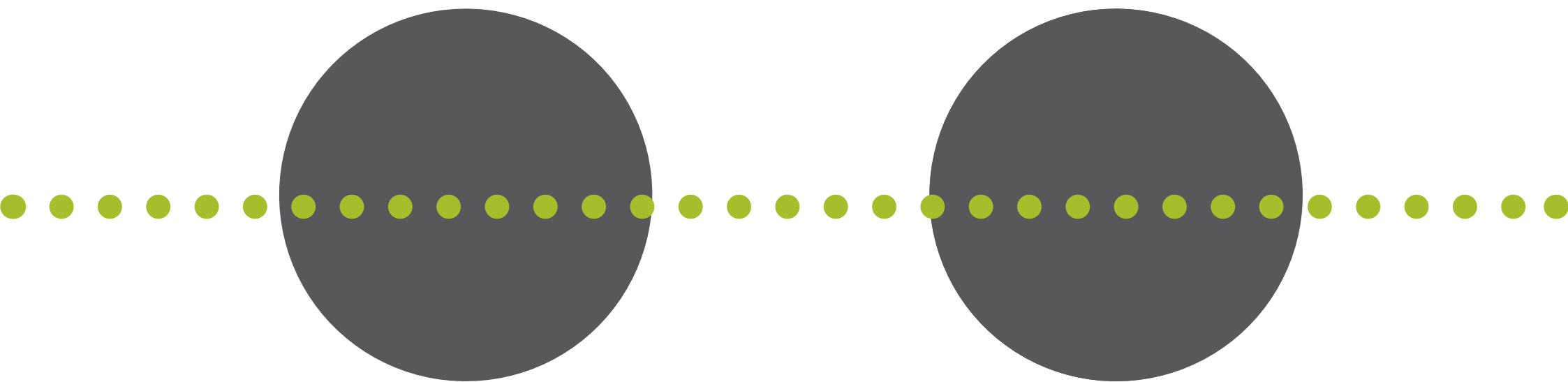
AT FRIVILLIGCENTRENE BLIVER ANERKENDTE & FORETRUKNE SAMARBEJDSPARTNERE FOR KOMMUNERNE

Samspillet mellem kommune og civilsamfund er blevet et politisk mantra, der i høj grad er blevet til virkelighed i mange af landets kommuner. Virkeligheden i kommunerne er forskellig, og interessen opleves meget forskelligt: Nogle steder fungerer frivilligcentrene som aktive samarbejdspartnere til at skaffe frivillige til de kommunale institutioner eller medvirker til at søsætte projekter, der bygger bro mellem kommunen og de frivillige foreninger. Andre steder mærker frivilligcentrene et pres, fordi de inden for deres nuværende (økonomiske) rammer har svært ved at leve op til kommunernes forventninger til samarbejdet. Til sidst er der steder, hvor frivilligcentret slet ikke er på kommunens radar som medspiller. Der er samtidig stor fokus på tværsektorielt samarbejde – dvs. samarbejde på tværs af idræts-, kultur-, sociale og sundhedsforeninger m.fl. i både kommuner og på nationalt plan. Det giver både udfordringer og nye muligheder. Det er nødvendigt, at alle frivilligcentre forholder sig til de ændrede vilkår og forventninger og finder deres fremtidige rolle og ståsted.

- » Vi vil undersøge og formidle erfaringer i eksisterende samarbejde til inspiration.
- » Vi vil udarbejde generelle retningslinjer og tilbyde individuel konsulentbistand, så hvert enkelt frivilligcenter efter behov kan få lagt en strategi eller handleplan.


FriSes mål er, at alle frivilligcentre besidder eftertragtede kompetencer og viden til at samarbejde med kommunen - og at de har udarbejdet en strategi for deres samarbejde med kommunen og hvordan de forholder sig til nye krav og forventninger.

Målet er endvidere med afsæt i mindstegrundlaget at udarbejde et kvalitetspapir for frivilligcentrene.



AT STYRKE FRIVILLIGCENTRENES POSITION OG SIKRE EN STABIL & ROBUST ØKONOMI

En stabil og robust økonomi er på mange måder en forudsætning for udviklingen, men det er samtidig afgørende, hvis frivilligcentrene skal påtage sig flere opgaver i forhold til samarbejde med kommunerne. Derfor er det et naturligt fokuspunkt for landsorganisationen, som vi vil arbejde for på tre måder. For det første er det af afgørende betydning, at vi kan dokumentere effekten af indsatsen i frivilligcentre og på den måde styrke værdien og positionen. For det andet er politisk interessevaretagelse lokalt og nationalt en forudsætning. For det tredje skal vi synliggøre og formidle feltet og dens værdi til eksterne parter.



FriSes mål er, at frivilligcentrene får styrket deres position og økonomi.




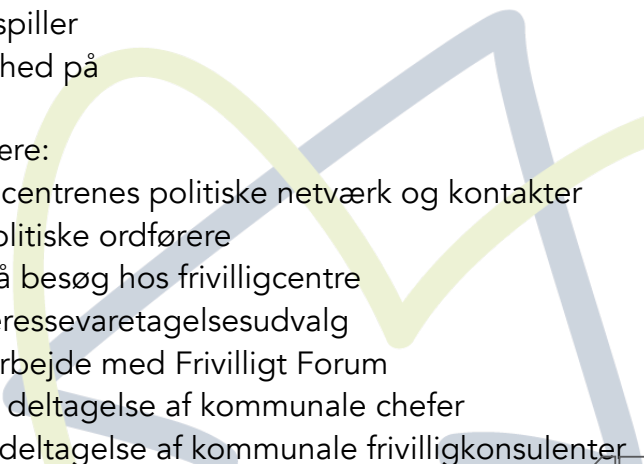
Dokumentation

- » FriSe vil søge midler til at gennemføre en undersøgelse af frivilligcentrenes værdi og effekt for at tilvejebringe ny og valid viden til intern læring og udvikling, som samtidig kan bruges til at interessevaretage frivilligcentrene nationalt og lokalt.
-

Information og synliggørelse

- » Vi vil synliggøre og formidle frivilligcentre overfor samarbejdspartnere, kommuner, politikere og forsøge at påvirke dagsordnen for at fremme frivilligcentrene.
 - » Fremtidige indsatser kan være:
 - o Formidle effekten og de gode historier
 - o Udarbejde nationale kampagner eller artikler
 - o Formidle rapporter fra projekter
 - o Holde relevante oplæg
-

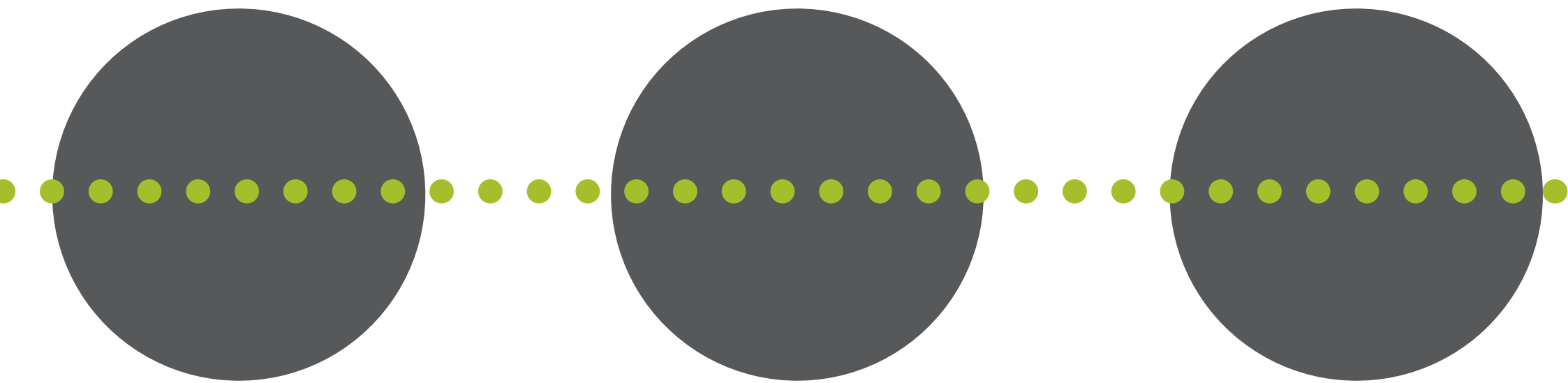
Politisk interessevaretagelse

- » Vi vil arbejde for politisk opbakning ved strategisk at opdyrke flere kontakter til embedsmænd og politikere.
 - » Vi vil arbejde proaktivt med at opbygge et netværk med begge sider af folketingsalen med særligt fokus på de socialpolitiske ordførere.
 - » Vi vil opdyrke flere relationer til KL, der er blevet en væsentlig spiller inden for kommunal frivillighed på politkniveau.
 - » Fremtidige indsatser kan være:
 - o Kortlægning af frivilligcentrenes politiske netværk og kontakter
 - o Besøg hos de socialpolitiske ordførere
 - o Folketingspolitikere på besøg hos frivilligcentre
 - o Nedsættelse af et interessevaretagelsesudvalg
 - o Konferencer, fx i samarbejde med Frivilligt Forum
 - o Netværksmøder med deltagelse af kommunale chefer
 - o Netværksmøder med deltagelse af kommunale frivilligkonsulenter
- 
- 

FRISE FÅR EN STÆRK STEMME I DEN OFFENTLIGE DEBAT & ER MED TIL AT SÆTTE DAGSORDENEN FOR FRIVILLIGHEDEN

- » Bestyrelsen vil fortsætte med at formulere fælles holdninger til aktuelle temaer, der er blevet igangsat med udarbejdelsen af "Det mener FriSe" – om grænserne mellem offentligt ansvar og frivilligt engagement.
- » Vi vil med udgangspunkt i bestyrelsens udarbejdelse af fælles holdninger forsøge at påvirke dagsordnen via artikler, oplæg, deltagelse i arbejdsgrupper, netværk m.m.

FriSes mål er at påvirke udviklingen af rammerne for frivilligheden i Danmark. Vi skal være med til at sætte dagsordnen for frivilligheden og holde fast i frivillighedens særlige kvaliteter.



FRISES FORMÅL

Frivilligcentre og Selvhjælp Danmark (FriSe) er en landsdækkende medlemsorganisation for lokale og uafhængige frivilligcentre og selvhjælpstilbud, der hver har deres egen demokratiske foreningsform med bestyrelse og medlemmer. Vi har i skrivende stund 79 medlemsorganisationer. Der er 57 lokale frivilligcentre, som dækker 51 kommuner (København, Aarhus, Midtjylland og Gribskov Kommune har to eller flere frivilligcentre). Der er selvhjælp 40 steder i landet, hvoraf 15 er selvstændige selvhjælpstilbud eller foreninger, mens de 25 steder er frivilligcentre, der har selvhjælpstilbud som en af deres aktiviteter.

FriSe er uafhængig af offentlige, partipolitiske og religiøse interesser. Vores formål eller mission er den samme som frivilligcentrenes og Selvhjælps, nemlig at:

- » Fremme lokal frivillighed - og bidrage til social forandring og sammenhængskraft ved at samle foreninger, borgere, kommune og virksomheder om aktuelle sociale udfordringer. Vi ved, at frivillighed skaber velfærd og mening for den enkelte og for samfundet. Vi er agtpågivende og debatterende overfor, hvordan krav og forventninger til frivilligheden udvikler sig.
- » Skabe mulighed for, at mennesker deler erfaringer om det, der er svært – gensidigt og på lige fod. Det bidrager til at mestre livet bedre. Selvhjælp spiller en central rolle i det lokale sundhedsfremme- og forebyggelsesarbejde – gennem egne initiativer og i samarbejdet med andre aktører.

Vores målgruppe er den samme som vores medlemmers, nemlig borgere og frivillige sociale organisationer i Danmark. Ud over at støtte og udvikle medlemmernes arbejde driver vi projekter, som henvender sig direkte til målgrupperne. Fx henvender vores jobportal Frivilligjob.dk sig til frivillige og frivillige organisationer, mens vi i projektet "Støt den pårørende" udfører aktiviteter og selvhjælpsgrupper for pårørende til alvorligt eller kronisk syge i samarbejde med fire medlemsorganisationer. De kommende projekter "Contact The Elderly" og "Selvhjælp for mænd" er projekter, der delvist er med til at hjælpe nogle borgere og med til at udvikle Selvhjælp - disse projekter er ikke specifikt indskrevet i denne strategi, idet de er beskrevet andensteds, men spiller alligevel en rolle, fordi de underbygger strategien.

FRISE ARBEJDER FOR

Vi arbejder for at opfylde vores formål ved at understøtte og udvikle vores medlemsforeninger, som arbejder for formålet i "første led", dvs. er de udførende. Vi arbejder for at gøre medlemsorganisationerne bedre i stand hertil ved at øge kvalitet, synlighed og eksponering af frivilligcentrene og Selvhjælps arbejde – til gavn for de borgere eller foreninger, der hver dag får hjælp eller støtte fra selvhjælpstilbuddene eller fra de lokale initiativer, som frivilligcentrene arbejder for og understøtter.

FriSe arbejder med fem overordnede indsatser:

- » Vidensopbygning & vidensdeling
- » Kapacitetsopbygning & konsulentbistand
- » Partnerskaber & netværk
- » Synliggørelse & formidling
- » Interessevaretagelse & fortalervirksomhed